Kunta- ja alueosasto

16.10.2023

Eduskunnan sivistysvaliokunta

HE 56/2023 vp - Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lastensuojelulain sekä varhaiskasvatuslain 6 ja 60 §:n muuttamisesta

Eduskunnan sivistysvaliokunta on pyytänyt perjantain 20.10.2023 kokoukseensa valtiovarainministeriöltä asiantuntijalausuntoa esitykseen sisältyvästä varhaiskasvatuslain (540/2018) muutosehdotuksesta. Valtiovarainministeriö lausuu seuraavaa:

Esityksessä esitetään täsmennettäväksi varhaiskasvatuslaissa sääntelyä lastensuojelulain nojalla kotikuntansa ulkopuolelle sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuudesta sekä näissä tilanteissa varhaiskasvatuksessa aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Valtiovarainministeriö kannattaa varhaiskasvatuslakiin ehdotettua sääntelyä ja on myös osallistunut tältä osin esityksen valmisteluun.

Valtiovarainministeriö kannattaa periaatetta, joka mukaan kunnat vastaavat kuntien järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen järjestämisestä ja kustannuksista silloinkin, kun lapsi on lastensuojelulain nojalla sijoitettuna kotikuntansa ulkopuolelle. Tämä on perusteltua ennen muuta lasten yhdenvertaisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta, mutta myös palvelujen järjestämisen ja rahoituksen näkökulmasta. Tällöin varhaiskasvatuksen kustannukset myös tältä osin raportoidaan ja otetaan rahoituksessa huomioon kuntien kustannuksina ja tulevat tilastoiduksi kuntasektorin kustannuksiksi.

Valtiovarainministeriö yhtyy esityksessä esitettyyn arvioon, jonka mukaan kunnilta hyvinvointialueille sote-uudistuksen yhteydessä vuonna 2023 siirretty rahoitus ei lähtökohtaisesti sisällä sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen kustannuksia, vaan rahoitus on tältä osin jäänyt kunnille osana peruspalvelujen valtionosuutta. Kuntien on tullut vuoden 2021 ja 2022 tilinpäätöstietoihin liittyen raportoida kyseessä olevat kustannukset varhaiskasvatuksen kustannuksina eikä osana hyvinvointialueille siirtyneitä lastensuojelukustannuksia. Ehdotetun sääntelyn tarkistamisen vuoksi ei siten arvioida olevan tarpeellista tehdä muutoksia kunnan peruspalvelujen valtionosuuksiin tai hyvinvointialueiden yleiskatteiseen valtionrahoitukseen.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
kirjaamo.vm@gov.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
registratorskontoret.fm@gov.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Kuntien varhaiskasvatuksen järjestämisen sijoitetuille lapsille ei myöskään katsota olevan sellainen kunnille säädettävä uusi tai laajeneva tehtävä, josta aiheutuvia kustannuksia tulisi esityksen yhteydessä ottaa huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa. Valtiovarainministeriö korostaa, että varhaiskasvatus järjestetään näissäkin tilanteissa varhaiskasvatuslain mukaisena varhaiskasvatuksena, johon jokaisella varhaiskasvatusikäisellä lapsella on jo voimassa olevan lain mukaan oikeus.

Hallitusneuvos Eeva Mäenpää